

Autoriteti Kombëtar i Kualifikimeve
Nacionalni Autoritet za Kualifikacije
National Qualification Authority

SMERNICE O UPOTREBI STANDARDA **ZANIMANJA ZA RAZVOJ MODULA UČENJA**

Projekat finansira od EU kojim rukovodi
kancelarija za vezu Evropske Komisije na Kosovu

PRIŠTINA, 2011

EU KOSVET V

Razvoj uverenja o kvalitetu, akreditacije i razvoj NAK & NOK na Kosovu

Ugovor No. 2009/216-809

Ova publikacija izrađena je uz pomoć Evropske Unije.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost ugovorača, PEM GmbH
i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta Evropske unije.

Sadržaj

1. Uvod	6
2. Ishodi učenja	6
3. Fokus programa učenja	7
4. Obrazac modula učenja	9
A. Opšte informacije	10
Naslov modula	10
Datum	10
Iskaz nivoa	10
Vrednost bodova	11
Iskaz pristupa	11
Uvod modula	12
Ishodi učenja	12
Kriterijum performanse	15
Iskaz obima	16
Zahtevi dokaza	17
Dodatak 1 – Blumova taksonomija reči	21
Dodatak 2 – Izbor metoda ocenjivanja	24
Dodatak 3 – Modul uzorkovanja	27

1. UVOD

Glavni izazov za razvijачe kurikuluma i provajdere obuke je izrada programa učenja šta omogućava razvoj sposobnosti za zanimanje i osobne vrednosti da bi se diplomirani mogli zaposliti.

Jedna posebna zabrinutost u dizajniranju i sprovođenju stručnih programa je udovoljavanje zahteva zaposlenja. Zahtevi zaposlenja ili zahtevi radnog mesta su opisani u standardima zanimanja. Stoga standardi zanimanja trebaju biti upotrebljeni za obezbeđivanje referentne tačke za identifikovanje modula koji bi trebali biti uključeni u svaku kvalifikaciju, zajedno sa ishodima učenja da bi se postigli od učenika kako bi dobili priznanje za postizanje svakog modula.

Programi učenja su osnova za postizanje sposobnosti i kvalifikacija. Kvalifikacije su sačinjene od niza modula. Stručne kvalifikacije obuhvataju obavezne module i opcionalne module. Kako obavezni tako i opcionalni moduli, potičaju sa standarda zanimanja izrađenih od odnosne industrije, stoga stručnjaci u odnosna zanimanja trebaju odlučiti o kombinaciji modula potrebnih za izgradnju izvesnih kvalifikacija.

2. ISHODI UČENJA

Ishodi učenja su iskazi koji opisuju veštine i znanje koje se očekuju da osoba stekne preko programa ili tečaja. Ovi iskazi su protumačenja informacija sadržane u sposobnostima koje se nalaze u standardu zanimanja. Tokom pripreme ishoda učenja za ugrađivanje u program ili tečaju na bazi standarda zanimanja, razvijачi moraju ispitivati sposobnosti da bi odredili veštine i znanje.

Ishodi učenja su elaboracija informacija sadržane u standardu zanimanja. Sve to iz razloga pošto informacije sadržane u standardu zanimanja su više opšeg nivoa, dok se ishodi učenja odnose na tačno na tome **šta učenik mora biti u stanju da uradi** i, naravno, **demonstrirati**, pri kraju programa učenja. Ishodi učenja mogu obezbediti korisne smernice za informisanje potencijalnih učenika i poslo davaoca u pogledu programa i obezbediti konzistentnost ishoda unakrst modula i predmeta.

Opisivajući veštine i znanje sadržane u standardu zanimanja, ishodi učenja deluju kao most između programa učenja i standarda zanimanja.

Ishodi učenja takođe mogu pomagati

- usmeravati učenike tokom njihovog učenja, objašnjavajući šta se od njih očekuje
- kadrove da se usredsrede tačno na tome šta žele da učenici postignu u pogledu znanja, veština i sposobnosti
- kadrove u odabiranju adekvatnih strategija učenja, nastave i ocenjivanja
- kako kadrove tako i učenike u nadgledanju progressa.

3.

FOKUS PROGRAMA UČENJA

Fokus programa učenja je šta zapravo želi da obezbedi učenicima, to jest., predmete. Ne postoji nikakvo zlatno pravilo za odabiranje predmeta programa sa seta standarda zanimanja. Uopšte gledano, glavne funkcije identifikovane u standardima zanimanja će voditi do definicije za učenje i ocenjivanje međutim to nije jedina opcija.

Moduli su kamen temeljci programa učenja međutim takođe i kamen temeljci kvalifikacija, i direktno proizlaze sa sadržaja odnosnih standarda zanimanja.

Primeru radi funkcija **“Radi bezbedno, minimiziraj rizik i pridržavaj se postupcima vanrednog stanja”** može dovesti do razvoj modula **“zdravlje i bezbednost zanimanja”**

Takođe je moguće pristupiti dve ili tri funkcijama najednom ali širem modulu, kada su očekivani ishodi manje relevantni za kvalifikaciju ako su podeljeni na nekoliko modula. Primeru radi dve specifične funkcije vodoinstalatera su ‘instaliraj cevi za snabdevanje vodom i kanalizaciju’ i ‘instaliraj sanitarije u kupaoni i kuhinji’. Razvijajući mogu odlučiti za jedan modul ‘osnovna vodoinstalaterska struka’ koja će obuhvatiti obe funkcije.

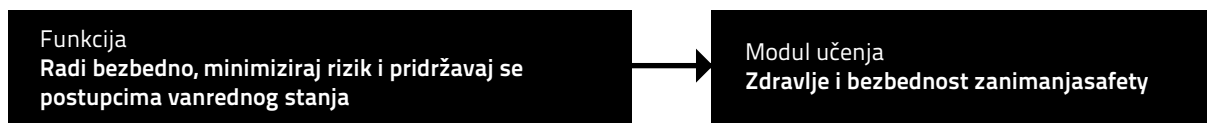

Fig. 1 Programi učenja mogu biti izrađeni na osnovu jedne funkcije

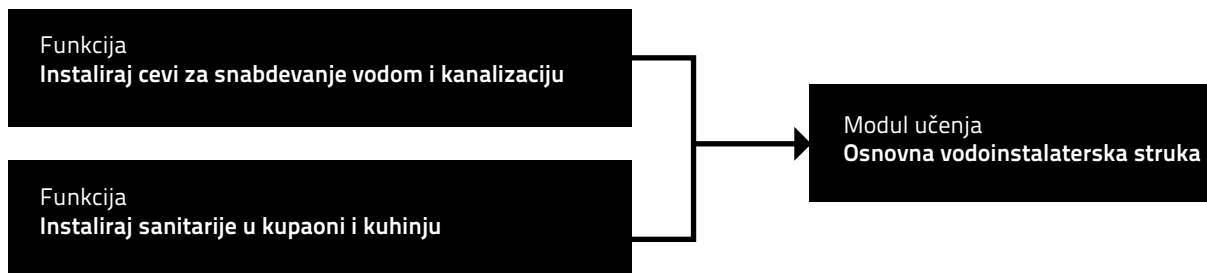

Fig. 2 Razvoj modula na osnovu funkcija grupe

Ponekad, tokom analiziranja sadržaja jedne od nekoliko funkcija odlučujemo da serija ključnih aktivnosti može dovesti do razvoja jednog modula. To je slučaj protumačenja tehničkih specifikacija za određivanje vrste zavarivanja koja će se koristiti u spajanju metalnih delova. 'Protumačenje tehničkih specifikacija' je normalno jedna ključna aktivnost identifikovana za svaku funkciju povezanu sa različitim funkcijama zavarivanja diferencirane kroz upotrebu tehnologije – procesi elektrolučnog zavarivanja, MIG/MAG itd.

Ove opcije omogućavaju razvijcima i provajderima obuke veću fleksibilnost u pripremi njihovih programa. Najvažno gledište je to da bezobzirno na izabrani pristup, razvijaci moraju se truditi da njihovi procesi razvoja budu jednostavni i da baziraju njihov tečaj na način koji će biti lak i jasan za praćenje njihovog programa u relevantan standard ili funkciju zanimanja.

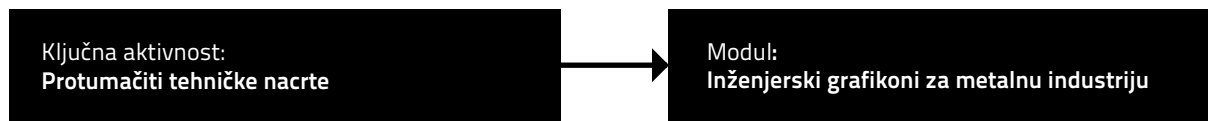

Fig. 3 Programi učenja razvijeni sa ključnih aktivnosti ili sa posebnog znanja potrebnog za izvođenje jedne ili nekoliko funkcija

4.

OBRAZAC MODULA UČENJA

Predloženo je da, za sve SOO kvalifikacije na Kosovu, sledeći obrazci modula budu upotrebljeni:

Naslov kvalifikacija:

Naslov modula:

Vrednost bodova:

Ishodi učenja :

1.

2.

Ishod učenja 1:

- Performansa (ocenjivanje) kriterijum ...
- Performansa (ocenjivanje) kriterijum ...
- Performansa (ocenjivanje) kriterijum...

Obim (uslova, opreme, oruđa, itd.), znanje, veštine, stavovi

Strategija ocenjivanja

- Zahtevi dokaza (oblici dokaza, kvantitet dokaza)
- Metode ocenjivanja

Ishodi učenja 2:

- Performansa (ocenjivanje) kriterijum ...
- Performansa (ocenjivanje) kriterijum ...
- Performansa (ocenjivanje) kriterijum ...

Obim (uslova, opreme, oruđa itd.), znanja, veština, stavova

Strategija ocenjivanja

- Zahtevi dokaza (oblici dokaza, kvantitet dokaza)
- Metode ocenjivanja

Sve specifikacije modula moraju biti predstavljene be presented na istom obrazcu: postoje dve glavne komponente: opšte informacije i iskazi standarda

- Uvod modula
- Lista ishoda učenja

A. Opšte informacije obuhvataju:

- Referentni broj modula
- Naslov modula
- Datum publikacije
- Nivo
- Vrednost bodova
- Zahtevi ulazska

B. Iskazi standarda za svaki ishod učenja treba obuhvatiti:

- Ishod učenja
- Listu kriterijuma performanse (ocenjivanja)
- Iskz obima
- Zahteve dokaza

⋮ A. OPŠTE INFORMACIJE ⋮

⋮ NASLOV MODULA ⋮

Naslov programa treba dati jasne informacije oko široke naravi zahtevanih ishoda. Naslov treba biti sažet i jednoznačan i prema potrebi, treba preneti relevantnost zanimanja dodele npr. **reklamiranje i promovisanje** (sa okvira kurikuluma za biznis administraciju).

U mnoga mnoga slučaja dodela će obuhvatiti više od jedne oblasti zanimanja, primera radi, dodela za biznis može obuhvatiti sposobnosti povezane sa finansijskim menadžmentom i revidiranjem, tako da bi naslov bio **finansijski sistem i revidiranje**. Indicirajući da je glavna u finansijama, u kojoj se takođe značajno razvijaju veštine revidiranja to jest revizije.

⋮ DATUM ⋮

Datum indicira na mese i godinu kada je specifikacija modula učinjena važećim i da je glavni način prema

kojem škola može identifikovati trenutnu verziju.

⋮ ISKAZ NIVOA ⋮

Iskaz nivoa priložen u modulu odnosi se na složenost modula kada je modul deo serije sa sličnim fokusom. Možemo imati nekoliko modula sa istim nazivom ali diferenciranim preko složenosti njihovih ishoda učenja, to jest. **biznis komunikacija 1, biznis komunikacija**

2. Razlog zašto moramo priložiti modulima iskaz nivoa sa istim naslovom je radi njihovog karitranja u kvalifikacijama. Iskaz nivoa NIJE obavezna komponenta modula i NE bi trebala biti pobrkana sa nivom kvalifikacije.

⋮ VREDNOST BODOVA ⋮

Vrednost bodova je alocirana specifikacijama modula. To indicira na nivo zahteva sadržaja ishoda učenja i fiktivnom trajanju dizajna potrebnom da se završi. Fiktivni dizajn inkorporiše sve nastave i aktivnosti učenja uključujući formativna i sumativna ocenjivanja.

Dodatno vreme, međutim može se zahtevati od nekih učenika za konsolidaciju učenja u obliku lekcija ili samostalnog učenja. Fiktivno trajanje dizajna jednog boda, za 500 kvalifikacije na Kosovu, je 10 sati.

⋮ ISKAZ PRISTUPA ⋮

Iskaz pristupa je korišćen da indicira da li je neophodno za učenike da postignu izvesne veštine i znanje pre njihovog upisa u modulu. Zahtevi ulazska trebaju odraziti namere u pogledu početne tačke za uručivanje modula.

U slučaju ako postoje specifični preduslovi modula bez kojih učenik neće moći uspešno završiti program, to trebabit zabeleženo u iskazu pristupa, citirajući na naslov modula potrebnim za pristup. Primera radi:

Primer 1

Biznis komunikacija 1

Iskaz pristupa: pristup spada pod slobodnu volju škole. Međutim, bilo bi blagotvorno ako je učenik uspešno završio obavezno obrazovanje.

Primer 2

Biznis komunikacija 2

Iskaz pristupa: pristup spada pod slobodnu volju škole. Međutim, bilo bi blagotvorno ako je učenik uspešno završio modul biznis komunikacije 1.

UVOD MODULA

Uvod modula treba dati jasan iskaz u pogledu opštih veština i znanja koje učenici moraju demonstrirati i treba sadržati sažetak informacija u ishodima učenja.

Primer 3

Marketing

Uvod modula: za završetkom ovog modula učenik će biti u stanju da skicira pojam marketinga, osnovnih aktivnosti marketinga i aktivnosti marketinga biznis organizacije

Uvod modula treba biti uveden sa: 'sa završetkom ovog modula učenik će biti u stanju da....'

Primer 4

Osobne i interpersonalne veštine

Uvod modula: sa završetkom ovog modula učenik će biti u stanju da upotrebi osobne i interpersonalne veštine na normalnim situacijama radnog mesta, uključujući rešavanje problema i rad u saradnji sa drugima.

ISHODI UČENJA

Ishodi učenja su srž modula. Ishodi opisuju očekivana postignuća učenika pri kraju modula, u pogledu znanja, veština i razumevanja. Normalno jedan modul sadrži 3-5 ishoda učenja.

Komponente ishoda učenja

Generične komponente ishoda učenja su:

Mere	Šta se očekuje da osoba učini?
Situacije	Koje su okolnosti u kojima se očekuje da osoba deluje?
Kvalitet	Koji je nivo performanse u kojem se očekuje da osoba deluje?
Znanje i razmišljanje	Šta mora osoba razumeti da bi sposobno delovala?

Primer 5

Sposobnost u industriji putnog transporta može obuhvatiti sledeće funkcije, ključne aktivnosti, kriterijum performanse i iskaz sadržaja.

Njê rezultat i tē mēsimit i cili rrjedh nga këto tē dhëna mund tē jetë:

Funkcija Upravljanje teškim vozilima	
Ključna aktivnost	Kriterijum performanse
Revers i distribuisanje tereta	Potpuno bezbedno i efikasno manevrisati unazad/revers.
Iskaz sadržaja: Zglobna teretna vozila više od 5 tona; Izvan putna mreža; uske ulice; zavoji i krivine	

Ishod učenja izveden sa ovog podatka može biti:

'Upravljeti unazad nad zglobnim teretnim vozilom na prometnim i mirnim sredinama, neprekidno, bez prouzrokovanja opasnosti, ili prenatrpanosti u okolnom saobraćaju.'

Komponente ovog ishoda učenja su:

Mere	Upravljeti unazad nad zglobnim teretnim vozilom
Situacije	Prometne i mirne sredine
Kvalitet	Neprekidno, bez prouzrokovanja opasnosti, ili prenatrpanosti
Znanje i razmišljanje	Našela sigurnosti putnog prometa; moguće opasnosti; procena daljine sa ruba; poremećaji u saobraćaju.

Primer 6

Jedna funkcija zanimanja asistenta kancelarije može biti:

Funkcija	Upotreba IT za razmenu informacija
Ključne aktivnosti	Kriteri i Përformancës
Poslati i primiti poštu	<ul style="list-style-type: none">▪ Upotreba komande za slanje, primer radi pojedincima, slanje kopija▪ Upotreba osnovnih komandiza odgovor, primera radi, slanja napred, odgovaroti pojedincima, odgovoriti svima i odgovoristi sa istorijom▪ Brisanje e-pošte▪ Slanje i otvarenje e-pošte sa priložcima▪ Čuvati priključak u posebnim mestima▪ Tražiti e-poštu▪ Pratiti bilo koja pravila i smernice za slanje i odgovor na e-poštu
Iskaz obima: Priložci različitih oblika i sabijenih, Pravila i regulacije u pogledu zaštite podataka, autorska prava	

Ishod učenja sa ovog podatka može biti prema sledećem:

'sastaviti e-poštu , priložiti fajl i poslati višestrukim destinacijama koristeći cc i bcc'

Komponente ovog ishoda učenja mogu biti:

Mere	Napisati i poslati e-poštu
Situacije	Sa ili bez priljučka Za jednu ili više destinacija koristeći cc i bcc
Kvalitet	Prema obrazcima pravila organizacije, destinacije, zaštitu osobnih podataka ili podataka kompanije, autorska prava
Znanje i razmišljanje	Osnovne opcije za slanje i odgovor Kako poslati priključak Kako koristiti adresar Zašto neki korisnici kompjutera mogu imati poteškoća u slanju e-pošte sa priložcima Rizik deljenja informacija kao što su osobni podatci Kada i kako tražiti savet Koji zakoni i direktive utiču sva- kodnevno na upotrebu IT, kao što su zaštita podataka, ravnopravne mogućnosti, invaliditet, zdravlje i bezbednost, autorska prava i direk- tive postavljene od poslodavca ili organizacije

KRITERIJUM PERFORMANSE

Kriterijum performanse govori čitatelju oko minimalnih standarda postignuća koji mogu biti demonstrirani od učenika da bi udovoljili zahteve ishoda učenja. Kao rezultat toga, kriterijum performanse treba poristećo direktno sa ishoda učenja.

Preporučujemo 4 – 6 kriterijum performanse zavisno od naravi ishoda učenja. Kriterijum performanse treba 'se dodati' ishodima učenja to jest. ne bi trebali sadržati ništa više ili manje nego što je predloženo prema ishodima učenja.

Kriterijum performanse mora jasno navesti šta učenik treba učiniti i standard koji mora postići, a to je dato kao iskaz ocejnivanja npr. tačno, korektno, jasno, adekvatno itd.

Svaki kriterijum performanse mora početi sa akcijskim glagolom (pogledajte dodatak 1) specifikovajućl šta učenik mora uraditi, primera radi, objasniti, napisati, listirati itd. Akcijski glagol će često odrediti nivo poteškoće i složenosti ishoda učenja.

Primer kriterijuma performanse (Modul: preduzimaštvo)

Ishod učenja 2:

identifikovati moguću priliku za određivanje malog biznisa i pristupa relevantnim faktorima

Kriterijum performanse:

- Identifikovati moguće (i realne) mogućnosti tržišta za uspostavu malog biznisa
- Identifikovati potencijalne potrošače it tržišta za biznis
- Identifikovati veštine i znanje potrebne da pojedinac uspotavi biznis i da iskoristi mogućnost
- Analizirati i proceniti rizik i predložiti strategije za izbegavanje rizika
- Proceniti sopstveno znanje i veštine u pogledu mogućnosti, imajućl na umu sopstveno samoprocejnivanje karakteristika ponašanja u odnosu na samo-zaposlenje

ISKAZ OBIMA

Iskaz obima je prvobitno dizajniran za obezbeđivanje širine i dubljine postignuća veština, znanja i razumevanja potrebnim za obuhvatanje ishoda učenja. određuje parametre u okviru kojih učenik mora biti u stanju sa deluje.

Bilo šta pisano na iskazu obima je obavezno u aktivnostima učenja za model. Dokaz mora biti obezbeđen da bi pokrili sve teme u obimu. Kao rezultat toga, iskaz obima treba biti upotrebljen pažljivo za izbegavanje pretovara nastave i procesa ocenjivanja. U stvari iskaz obima može imati implikacije resursa za škole sa posledicama da neke škole neće biti u stanju da nude modul usled takvih veoma specijalizovanih oprema koje se zahtevaju. Kao rezultat toga, samo neophodni predmeti obima trebaju biti uključeni.

Kao faust formula možemo reći da sve stvari izražene generično u krirerijumu performanse, trebaju biti objašnjene u iskazu obima.

Primeru radi u modulu: za merenje i kontrolu metalnih delova (sa kvalifikacije radnika metalurgije) kriterijum performanse može biti:

Ontrola dimenzija metalnih delova koristeći adekvatne alate merenja.

Stoga alati merenja korišćeni od učenika moraju biti objašnjeni u iskazu obima: lenjir, mikrometri, šestar merenje, dubljinomer.

U slučaju ishoda učenja: instalirati uređaje u kuhinji i/ili kupatilu (sa modula osnovna vodoinstalaterska struka) stoga u iskazu obima moramo spoemnuti koje uređaje učenik mora biti sposoban da instalira i za šta će biti

u stanju da izradi dokaz performanse, čak iako lista postojećih uređaja za kupatilo i kuhinju može biti veoma široka.

Iskaz obima:

Uređaji: sudoperi i umivaonici, WC, bidei.

Ako nije neophodno identifikovati obim, sledeći iskaz mora biti ugrađen u specifikacijama modula:

‘obim za ovaj ishod učenja je potpuno izražen u kriterijumu performanse’.

Primer iskaza obima (modul preduzimaštva)

Ishod učenja 1:

razumeti implikacije samozaposlenja

Kriterijum performanse:

identifikovati attributes i veštine potrebne preduzimaču u saobraznosti sa funkcijama vođenja biznisa

iskaz obima:

Atributi: kreativnost, rukovodstvo, samopouzdanje, privrženost, odlučnost; motivacija

Veštine:

administrativne; tehničke; finansijske; arhiviranja; marketinga i prodaje; korisničkih usluga; strateška, taktičnog i operativnog menadžment

ZAHTEVI DOKAZA

Zahtevi dokaza u specifikacijama modula opisuju vrste dokaza i iznose dokaza koji moraju biti podnešeni od strane učenika za svrhe ocejnivanja.

Postoje dva glavna načina stvaranja i predstavljanja okaza sumativnog ocenjivanja za akreditaciju modula prkeo nacionalne banke ocenjivanja (NBO):

1. Dokaz ocenjivanja portfelja, neprekidno stvoren kroz nastavu i programe učenja je posebno koristan za stvaranje procesa i dokaza proizvoda.
2. Instrumenti ocenjivanja za stvaranje zahteva dokaza za ishode učenja normalno administrisanih pri kraju modula su posebno korisni za stvaranje dokaza o znanju i razumevanju.

Pisari modula moraju razjasniti u zahtevima dokaza koje metode moraju biti upotrebljene od procenjivača za stvaranje dokaza. Dodatne smernice oko izbora metoda ocenjivanja su naneta u dodatku 2.

Tokom razmatranja vrste potrebnih zahteva dokaza i metode prikupljanja (portfelj/ instrumenti ocenjivanja) morate sebi postaviti tri pitanja:

1. Šta učenik mora da proizvodi? Da li ishodi učenja traže od učenika da stvori nešto ili da proizvodi nešto? Ako je tako, onda kako i koliko puta? To mora biti izdetajlsano u zahtevima dokaza npr. dokaz proizvoda je da učenik može izgraditi zid od 2 m do 5 m. U tom slučaju, ocenjivanje biće bazirano na kvalitetu samog proizvoda.

2. Šta učenik mora da učini? Da li ishodi učenja involviraju ocenjivanje učenika u sprovođenju zadataka npr. činiti, graditi, razviti, koristiti, itd? Ako je tako, onda je potreban dokaz aktualne performanse. Narav ove performanse i broj puta koji se zahteva treba jasno biti iskazan npr. učestvovati u diskusijama u četiri oka ili u grupnim diskusijama. Vrsta dokaza ponajviše će izgledati kao lista provere promatranja.
3. Šta učenik mora da zna? Da li je potreban dokaz koji će pokazati da je učenik stekao adekvatno znanje i razumevanje? Ako je tako, u tom slučaju morate razmatrati korišćenje pismenog i/ili usmenog dokaza.

Svaki program može biti kartiran da bi identifikovali koji su modeli podesni za dokaz portfelja i koji su modeli podesni za instrumente ocenjivanja. Zahtev dokaza treba biti direktno povezan sa ishodima učenja i kriterijuma performanse.

Lista metoda ocenjivanja sa prednostima i nepogodnosti za svaku je priložena u dodatku 2 ovog dokumenta.

**Protumačenje standarda zanimanja na standarde učenja
(ishodi učenja, izvođenje/kriterijum ocenjivanja, obim, znanje, razumevanje, strategija ocenjivanja)**

Obuka i razvijajući kurikulumu ponekad uspostavljaju sledeće korelacije između standarda, fokusa obuke, ishoda učenja i ocenjivanja s namerom stvaranja neke vrste simetrije između standarda i programa učenja.

Funkcija	→	Naslov modula ili programa
Ključne aktivnosti	→	Ishodi učenja
Kriterijum performanse	→	Kriterijum performanse (ocenjivanja)
Iskaz obima	→	Uslovi performanse i ocenjivanja
Smernice ocenjivanja	→	Zahtevi dokaza

U praksi, međutim, ovi odnosi možda neće biti uvek prikladni za ovaj model. Razvijajući moraju upotrebiti njihovu sopstveno rasuđivanje na osnovu njihovih specifičnih potreba u odlučivanju načina korišćenja seta standarda zanimanja za razvoj ishoda učenja određenog modula.

- Some key activities may translate readily into learning outcomes;
- Some key activities may be combined to produce a single learning outcome;
- One key activity may need to be broken into several learning outcomes
- One or more performance criteria may be used to formulate a learning outcome
- A single performance criterion may be the basis for several learning outcomes.

Glavni razlog za ovaj obim izbora je pošto su standardi izvor za obuku i učenje radije nego metod propisanja.

Takva raznovrsnost stvara izazove za razvoj kurikulumu i programa pošto svaka sposobnost može stvoriti nekoliko različitih programa obuke koji vode do istih ishoda, to jest., sama sposobnost.

Međutim, u praksi samo mali broj programa obuke je razvijen.

Glavni razlog za to je pošto su resursi veoma često ograničeni i razvijajući teže da koriste raspoložljive programe učenja radije nego izumiti nove.

Međutim, šta ostaje je mogućnost alternativnog izbora za razvijanje.

Koristeći jedinicu malo niže, upotreba IT za razmenu informacija, sledeće stranice nacrtavaju procese razvoja ishoda učenja. Ključne karakteristike procesa su te da sposobnosti su analizirane i protumačene.

Funkcija	Upotreba IT za razmenu informacija
<p>Ključne aktivnosti: Slati i primiti e-poštu</p>	<p>Kriterijum performanse Upotreba komande za slanje, primer radi pojedincima, slanje kopija</p> <p>Upotreba osnovnih komandiza odgovor, primera radi, slanja napred, odgovarati pojedincima, odgovoriti svima i odgovoristi sa istorijom</p> <p>Brisanje e-pošte</p> <p>Slanje i otvarenje e-pošte sa priložcima</p> <p>Čuvati priložak u posebnim mestima</p> <p>Tražiti e-poštu</p> <p>Pratiti bilo koja pravila i smernice za slanje i odgovor na e-poštu</p>
<p>Ključne aktivnosti: Tražiti informacije u internetu ili intranetu</p>	<p>Kriterijum performanse Koristiti mašinu za traženje da bi našli i izabrali podesne informacije</p> <p>Koristiti podesne tehnike da bi olakšali traženje informacija (npr. bookmark ili favourites) i predati drugima (npr. slati webstranicu i weblinkove via e-pošte)</p> <p>Držati arhivu odakle dolaze korisne informacije</p> <p>Čuvati rezultate traženja, da bi ponovno našli korisne informacije</p>

Razvoj ishoda učenja

Ispitati i pregledati sposobnosti da bi odredili ishode učenja upotrebe IT za razmenu informacija			
<p>Aktivna načela</p> <p>1. Selekcija: na kojem nivou razvijaju se ishod učenja, funkcije, kombinacije funkcija, ključne aktivnosti, kombinacija ključnih aktivnosti</p> <p>2. Protumačenje: koji je focus ishoda učenja</p> <p>3. Ishodi: ispitati ishode udružene sa aktivnostima, šta je navedeno na kriterijumu performanse ključnih aktivnosti i funkcija izabranih kao focus ishoda</p> <p>4. Prenosivost: da li ishodi pokrivaju obim sadržaja, to jest, može li pojedinac prenositi ovu sposobnost u različite radne situacije?</p> <p>5. Integracija da li performansa ishoda zahteva ocenjivanje na osnovu znanja i razumevanja?</p>	<p>Ishodi udruženi sa sposobnošću mogu biti</p> <p>Pitaj Navedi moguće ishode učenja</p> <p>1. Pošalji e-poštu, primi, skidaj i čuvaj priključak ----- -----</p> <p>2. Traži i potraži informaciju sa interneta i intraneta koristeći različite web browsere ----- -----</p> <p>3. Objasni pretnje tehničkog potencijala tokom traženja u internetu i/ili registrovanja u komercijalnim webstranicama (tačnost informacija, poruke sukoba) ----- -----</p> <p>4 Objasni pravna gledišta u pogledu promene privatnih informacija u internetu ili intranetu. (privatnost, autorska prava, itd.)</p> <p>5. _____</p>	<p>Smernica</p> <p>Koja je ravnoteža između znanja i performanse u ovim ishodima;</p> <p>Koje presude kursista treba da donosi</p> <p>Da li je ishod učenja direktno relevantan sa sposobnostima u standardu zanimanja</p> <p>Kako su identifikovani zahtevi performanse u ishodu</p> <p>Da li ishod ukazuje da performansa treba da bude u obimu procesa okolnosti, to jest, šta se očekuje od osobe da čini u radnom mestu?</p> <p>Da li ishod opisuje širu aktivnost? Da li obuhvata upotrebu razmišljanja i rasuđivanja?</p> <p>Koja vrsta znanja se očekuje od osobe u izvođenju unutar ove jedinice</p> <p>Koji su sadržaji koje osoba mora izvoditi u preduzimanju ove jedinice?</p>	<p>Beleške:</p> <p>Pišite glavne tačke vašeg razmišljanja ovde</p> <p>Funkcija je oko primanja ili slanja informacija preko upotrebe e-pošte, traženju izvesnih informacija u internetu i intranetu i preko upotrebe mašina traženja na webu</p> <p>Razumevanje upotrebe različitih web browsera</p> <p>Razumevanje i praćenje pravila organizacije kao i i regulacije autorskih prava organizacije koje su takođe kritične</p> <p>Sposobnost predlaže da osoba mora biti u stanju da pristupi informaciji interneta, skidanju i prenošenju podataka sa minimalnim pretnjama integriteta spostvenog softvera kompjutera i lokalne mreže.</p> <p>Sposobnost takođe naći da korisnik treba biti u stanju da jasno i objektivno razmisli, mora imati na umu pravna gledišta kao i organizacionalne postupke, imati jasnu predstavu o tome šta se traži i kako se podesno traži na webu (Internet i intranet)</p> <p>Sposobnost u ovu jedinicu obuhvata široki obim situacija i veb sredina koje zahtevaju puno sesija/vežbe prakse</p>

DODATAK 1 – BLUMOVA TAKSONOMIJA REČI

Kognitivni domen

Znanje		Razumevanje	
Brojati	Čitati	Klasifikovati	Protumačiti
definirati	Podsetiti	Citirati	Locirati
Opisati	Nabrajati	Zaključiti	Imati smisla
Skicirati	Arhivirati	Konvertirati	Parafrazirati
Računati	Reprodukovati	Opisati	Predvideti
Pronači	Selektirati	Raspravljati	Izveštavati
Identifikovati	Poredati	Proceniti	Ponovo izraziti
Labela	Navoditi	Objasniti	Pregled
Listati	Kazati	Generalizirati	Sažeti
Podudarati	Pogledati	Dati primere	Pratiti
Ime	Pisati	Ilustrirati	Razumeti
Citat			
Aplikacije		Analize	
Činiti	Imitirati	Podeliti	Fokus
Upravljati	Sprovoditi	Karakterizovati	Ilustrirati
Artikulisati	Intervju	Klasifikovati	Zaključiti
Pristup	Uključiti	Usporediti	Ograničiti
Promena	Informisati	Odudarati	Koncept
Dijagram	Instruirati	Korelacija	Pokazati
Birati	Slikati	Debata	Davati prioritet
Prikupiti	Učestvovati	Deducirati	Prepoznati
Proračunati	Predvideti	Dijagram	Istraživati
Izgraditi	Pripremiti	Diferencijacija	Povezati
Doprineti	Priozvoditi	Diskriminirati	Odvojiti
Kontrolisati	Obezbediti	Razlikovati	Deliti u grupe
Demonstrirati	Povezati	Ispitivati	
Odrediti	Izveštavati		
Razviti	Selektirati		
Otkriti	Pokazati		
Dramatizovati	Rešiti		
Crtati	Prenos		
Uspostaviti	Upotrebiti		
Produžiti	Iskoristiti		

Sinteza		Ocenjivanje	
Prilagoditi	Intervenirati	Proceniti	Pretumačiti
Anticipirati	Otkriti	Argumentirati	Prosuditi
Kategorizovati	Izraditi	Pristup	Opravdati
Sarađivati	Model	Izbor	Predvideti
Kombinovati	Modifikovati	Usporedba & kontrast	Odrediti prioritet
Komunikovati	Pregovarati	Zaključiti	Dokazati
Usporediti	Organizirati	kritikovati	Red
Sabrati	Izvoditi	Kritika	Razmer
Sastaviti	Planirati	Odlučiti	Preformulisati
Izgraditi	Pretvarati se	Braniti	Selektirati
Kontrast	Proizvoditi	Oceniti	Podržavati
Stvoriti	Progres		
Dizajnirati	Svrha		
Razviti	Preurediti		
Izumiti	Rekonstrukcija		
Brzo	Učvrstiti		
Olakšati	Reorganizirati		
Formulisati	Preraditi		
Generisati	Prepisati		
Inkorporisati	Struktura		
Individualizirati	Zamena		
Započeti	Potvrditi		
Integrirati			

Psihomotorni domen

Promatranje	Spremnost	Kontrolisana performansa	Rutinska performansa	Komplikovane veštine
Odaberi Opisuj Diferenciraj Selektiraj izoliraj Povezuj	Počni Kreni Pokazuj Navodi Dobrovoljno	Kopiraj Prati Sledi Reaguj Reproduciraj Odgovori	Sastavi Izgradi Kalibriraj Sagradi Rastavi Pričvrsti Fiksiraj Smrvi Vručina Merenje Popravi Pomešaj	Prilagod, Izgradi Promeni, Kominuj Izmeni, Sačini Preuredi, Sagradi Riorganizuj, Dizajn Preradi, Čini Varirati

Afektivni domen

Primanje	Odazivanje	Ceni	Organizacija	Internalizacija vrednosti
Pitajte Izaberite Opišite Pratite Dajte Pronađite Ime Odgovori Koristite Selektiraj	Odgovor Podrška Pomoć Pridržavanje Raspravljanje Pozdrav Pomoć Predstavite Izveštavaj Selektiraj Kaži Pišite	Kompletan Demonstriraj Objasni Prati Formuliraj Inicirati Pridružiti Opravdati Predložiti Selektirati Deliti Rad	Pridržavati Promeni Rasporedi Kombinuj Brani Objasni Integrisaj Modifikuj Red Organizuj Povezuj	Činiti Diskriminirati Izlagati Uticaj Sluštai Modifikuj Izvoditi Praksa Svrha Kvalitet Pitanje Preradi Služi Reši Potvrđi

DODATAK 2 – IZBOR METODA OCENJIVANJA

Metoda ocenjivanja trebaju biti usklađene sa ishodima učenja da bi obezbedili da veštine i sposobnosti razvijene od studenata su ocenjene na konzistentnom načinu sa dizajnom i uručivanjem tečaja u celini.

Prvobitan cilje je da se izabere metoda koja će najefektivnije proceniti ishode učenja modula. Dodatno

tome, izbor metode ocenjivanja treba biti usklađen sa opštim ciljevima programa, i može obuhvatiti razvoj ključnih veština (kao što su kritična ocenjivanja ili rešavanje problema) i podržavati razvoj stručnih sposobnosti (kao što su posebne komunikacije ili veštine timskog rada.)

Metoda ocenjivanja	Opis	Prednosti	Nedostatci
Pismeno ocenjivanje			
Višestruki izbori	Kandidati će izabrati tačan odgovor sa nekoliko mogućih odgovora.	Efikasno i pouzdano. Omogućuje široko uzrokovanja sadržaja.	Izgradnja pitanja može biti teško i vremenski nefektivno. Može ohrabriti pogađanje.
Tačno ili pogrešno	Kandidati će navesti da li su stavke tačne ili pogrešne.	Mnogi predmeti mogu biti rukovođeni tokom ograničenog vremenskog perioda.	Višestruki izbori zahtevaju priznanje prethodno izgrađenih odgovora.
Odgovarajući	Kandidati će izabrati drugu stavku koja najbolje dopunjuje predstavljene stavke.	Lako za upravljanje i bodovanje. Bodovanje je je objektivno. Mera znanja ključno za specifične ishode i sposobnosti učenja.	Tačno ili pogrešno ima mogućnost od 50% osim ako su podešene i činjenice možda i nisu kategorično tačne ili pogrešne
Ispuni kutiju	Kandidati će završiti frazu ili rečenicu ispunjavajući prazne kutije.	Može biti pismeno u testu na svim nivoima kognitivne taksonomije.	Nije podesno za razmišljanje visokog nivoa i ishode performanse i stavova.
Kratak odgovor	Kandidati će obezbediti kratke odgovore na pitanja ili završiti rečenice.	Zahteva skupljanje tačnih odgovora. Relativno lako da se izgradi. Pogađanje je minimizirano. Omogućuje široko uzrokovanje sadržaja. Testira sposobnosti kandidata u organiziranju, sastavljenju, izgradnju i radije se piše nego memorizira.	Teško za bodovanje. Teži prema naglašavanju faktičnog znanja, radije nego razmišljanje visokih sposobnosti, performanse ili stavova

Esej	Kandidati daju odgovor na pitanja ili direkcije organizirajući i pisajući odgovor.	Lak za pripremu. Kandidati koriste njihove sopstvene reči. Mere složeno kognitivno učenje. Eliminiraju nagađanje.	Testiranje je ograničeno na uski sadržaj uzrokovano. Može ohrabriti 'opunjavanje'. Teško za objektivno ocenjivanje ili postizanje pouzdanosti u bodovanju i zahteva dobre smernice bodovanja, model odgovor i jasne kriterijume. Favoriše kandidate sa visokim jezičnim veštinama.
Usmena ekzaminacija			
Strukturisano usmeno ispitivanje	Kandidati odgovore na predstavljena pitanja (i odgovore). Beleške se čuvaju na odgovorima.	Teži prema pouzdanom radije nego nestrukturisanom usmeno ispitivanje. Obezbeđuje direktno ocenjivanje specifičnog znanja i veština.	Manje kadrova. Zahteva obuku u veštinama intervjua proceni. Može prouzrokovati strah kod kandidata. Može unaprediti kandidate sa snažnim govornim veštinama.
Panel intervju	Kandidati su intervjuisani od nekoliko ispitivača.	Umereni subjektivitet.	Troškovno neefikasno. Grupni procesi moraju biti planirani.
Ocenjivanje performanse			
Simulacija	Kandidati izvode u simulisanom situacijama svakodnevnice	Obezbeđuju 'kontrolisni' uzorak svakodnevnice i radnih aktivnosti. Omogućuje testiranje složeno integrisanih veština.	Zahteva jasne kriterijume i standardizovane kriterijume ispitivanja. Može biti skupo.

Promatranja situacija svakodnevnice	Promatrač ocenjuje ponašanje u prirodnoj sredini. Kriterijum ocenjivanja je unapred određen.	Mogućnost promatranja realnog sadržaja prakse Često je udoban za kandidate radije nego simulacija. Omogućuje saradnju sa linearnim menadžerima i poslodavcima.	Komplikovano da se uspostavi. Vremensko i troškovno može biti neefikasno. Ocenjivanje je kritično da bi sprečili nepravilne uslove testiranja. Može involvirati neplanirane, nekontrolisane događaje.
Ocenjivanje proizvoda			
Uzorak rada	Uzorak rada je obezbeđen od kandidata dok izvodi radne aktivnosti.	Obezbeđuje sadržaj svakodnevnice. direktno, praktično i usmereno prema učeniku. korisno kada su znanje i veštine teške da promatranje tokom stvaranja proizvoda.	Ocenjivanje je kritično a sprečavanje nepravilnih uslova testiranja. Ne omogućava procese promatranja.
Portfelj ili sakupljanje dokaza	Organizovano sakupljanje materijala koji predstavlja i proverava veštine i znanje stečeno iskustvom.	Omogućuje razmišljanje o učenju. Može demonstrirati međupovezano znanje i veštine.	Može zahtevati dopunske intervjue. Zahteva usluge savetovanja. Može favorizirati kandidate sa snažnim pismenim veštinama. Zahteva obuku za procenjivače.
Samoprocenjivanje			
Samoprocenjivanje	Učenici odgovore pismeno prema postavljenim kriterijumima za ocenjivanje njihovog učenja.	Koristi kritično razmišljanje. Može biti upotrebljeno zajedno sa drugim metodama. Kongruentan sa filozofijom obrazovanja za odrasle.	Može biti neprikladno za upotrebu kao metodu ocenjivanja. Može favorizirati kandidate sa snažnim pismenim veštinama.

DODATAK 3 – **MODUL UZORKOVANJA**

Naslov modula: MARKETING: UVOD

Datum: (datum provere valjanosti)
Nivo: 2

Vrednost bodova: (biće odlučeno)

Iskaz ocenjivanja: Ocenjivanje stoji na diskreciju škole. Međutim, može biti blagotvorno ako student ima uspešno završenu 9 razred.

Uvod modula: Pzavršetku ovog modula, student će biti u stanju da skicira koncept marketinga, osnovnih aktivnosti marketinga, i aktivnosti marketinga poslovne organizacije.

Ishodi učenja:

1. Skiciranje koncepta marketinga
2. Skiciranje osnovnih aktivnosti marketinga
3. Skicirati aktivnosti marketinga poslovne organizacije

Naslov modula: Marketing: Uvod

Ishod učenja 1: Skici koncepta marketinga

Kriterijum performanse: (a) Tačno skicirati ulogu marketinga u pogledu specifičnih ciljeva organizacije
(b) Tačno skicirati veze između marketinga i drugih funkcija biznisa
(c) Tačno skicirati svrhu marketing u pogledu nalaza i zadržavanja potrošača/klijenata

Iskaz obima:

Procesi marketinga: istraživanje tržišta, razvoj proizvoda, strategije marketinga

Zahtevi dokaza: Pismeni i/ili usmeni dokaz da student može skicirati koncept marketinga da bi obuhvatio PC (a) – (c) i sve u okviru iskaza obima.

Naslov modula: Marketing: uvod

Ishodi učenja 2: Skicirati osnovne aktivnosti marketinga

Kriterijum performanse: (a) Tačno skicirati odnos između dizajna proizvoda i aktivnosti marketinga
(b) Tačno skicirati strategiju marketinga za određivanje cene za dobra i usluge
(c) Tačno skicirati promocijske aktivnosti upotrebene u marketingu
(d) Tačno skicirati kanale za distribuisanje dobara ili usluga i način kako mogu uticati na marketing

iskaz obima:

Strategije za određivanje cene: prodor na nova tržišta, strategija visokih cena

Promocijske aktivnosti: reklamiranje, osobna prodaja, javni odnosi, promocije

Zahtevi dokaza: Pismeni i/ili usmeni dokaz studenta da može skicirati osnovne aktivnosti marketinga da bi obuhvatili PC (a) – (d) i sve u okviru iskaza obima.

Naslov modula: Marketing: uvod

Ishod učenja 3: Skicirati aktivnosti marketinga poslovne organizacije

Kriterijum performanse: (a) Tačno identifikovati dobra i usluge
(b) Tačno skicirati strategiju za određivanje cena
(c) Tačno skicirati promocijske aktivnosti
(d) Tačno skicirati kanale distribucije

Iskaz obima:

Obima za ovaj ishod je potpuno izražen u kriterijumu performanse.

Zahtevi dokaza: Pismeni i/ili usmeni dokaz studenta da može skicirati aktivnosti marketinga poslovne organizacije da bi obuhvatili PC (a) – (d)

Projekat finansira od EU kojim rukovodi
kancelarija za vezu Evropske Komisije na Kosovu

Spovodi:

Radi detaljnih informacija molimo vas da kontaktirate
Qendra e Studentëve
Rr. Agim Ramadani p.n.
Prishtinë, 10000, Kosovë

+381 (0) 38 212 595
+381 (0) 38 213 433

www.akk-ks.net